Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

26. dubna 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Článek 99 jednacího řádu Soudního dvora – Přistěhovalecká politika – Směrnice 2008/115/ES – Společné normy a postupy v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí – Článek 6 odst. 2 – Rozhodnutí o navrácení spojené se zákazem vstupu na dobu tří let – Státní příslušník třetí země, který je držitelem platného povolení k pobytu vydaného jiným členským státem – Neumožnění ze strany vnitrostátního policejního orgánu tomuto státnímu příslušníkovi odebrat se na území tohoto jiného členského státu před tím, než vůči němu přijme toto rozhodnutí o navrácení“

Ve věci C-629/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU podaná rozhodnutím Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (správní soud se sídlem v Göteborgu rozhodující v otázkách přistěhovalectví, Švédsko) ze dne 27. září 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 7. října 2022, v řízení

A. L.

proti

Migrationsverket,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení: M. Safjan (zpravodaj), předseda senátu, N. Piçarra a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout usnesením s odůvodněním podle článku 99 jednacího řádu Soudního dvora,

vydává toto

* Jednací jazyk: švédština.

Usnesení

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi A. L., státním příslušníkem třetí země neoprávněně pobývajícím ve Švédsku, a Migrationsverket (Úřad pro přistěhovalectví, Švédsko) ohledně rozhodnutí posledně uvedeného úřadu, že zamítne správní odvolání podané A. L. proti rozhodnutí o navrácení, které vůči němu přijal švédský policejní orgán, a proti zákazu vstupu do Švédska spojenému s tímto rozhodnutím.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 1 směrnice 2008/115, nadepsaný „Předmět“, uvádí:

„Tato směrnice stanoví společné normy a postupy, které jsou v členských státech používány při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu se základními právy jakožto obecnými zásadami práva Společenství i s mezinárodním právem, včetně závazků v oblasti ochrany uprchlíků a dodržování lidských práv.“

4 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 2 stanoví:

„Členské státy mohou rozhodnout, že tuto směrnici nepoužijí na státní příslušníky třetích zemí,

a) jimž byl odepřen vstup v souladu s článkem 13 [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2006, L 105, s. 1)], nebo kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s neoprávněným překročením vnější hranice členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a následně neobdrželi v tomto členském státě povolení k pobytu či oprávnění k pobytu;

b) jejichž návrat je trestněprávní sankcí nebo důsledkem trestněprávní sankce podle vnitrostátního práva nebo kterých se týká vydávací řízení.“

5 Článek 4 uvedené směrnice, nadepsaný „Příznivější ustanovení“, zní:

„1. Touto směrnicí nejsou dotčena příznivější ustanovení

a) dvoustranných nebo vícestranných dohod mezi Společenstvím nebo Společenstvím a členskými státy a jednou nebo více třetími zeměmi;

b) dvoustranných a vícestranných dohod mezi jedním nebo více členskými státy a jednou nebo více třetími zeměmi.

2. Touto směrnicí nejsou dotčena ustanovení, která mohou být příznivější pro státního příslušníka třetí země a která jsou stanovena v *acquis* Společenství vztahujícím se k přistěhovalectví a azylu.

3. Touto směrnicí není dotčeno právo členských států přijmout nebo zachovat ustanovení příznivější pro osoby, na něž se vztahují, za předpokladu, že jsou slučitelná s touto směrnicí.

4. Pokud jde o státní příslušníky třetích zemí vyloučené z oblasti působnosti této směrnice podle čl. 2 odst. 2 písm. a), členské státy

a) zajistí, aby zacházení s těmito příslušníky a úroveň ochrany nebyly méně příznivé, než je stanoveno v čl. 8 odst. 4 a 5 (omezení používání donucovacích opatření), v čl. 9 odst. 2 písm. a) (odklad vyhoštění), v čl. 14 odst. 1 písm. b) a d) (neodkladná zdravotní péče a zohlednění potřeb zranitelných osob) a v článcích 16 a 17 (podmínky zajištění); a

b) dodržují zásadu nenavracení.“

6 Podle článku 6 téže směrnice, nadepsaného „Rozhodnutí o navrácení“:

„1. Členské státy vydají rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 až 5.

2. Státní příslušníci třetí země, kteří neoprávněně pobývají na území členského státu a kteří jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, jsou povinni neprodleně odejít na území tohoto jiného členského státu. Pokud dotčený státní příslušník třetí země nesplní tento požadavek nebo pokud je bezodkladný odchod státního příslušníka třetí země vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, použije se odstavec 1.

3. Členské státy mohou upustit od vydání rozhodnutí o navrácení státního příslušníka třetí země neoprávněně pobývajícího na jejich území, pokud je dotčený státní příslušník třetí země převzat jiným členským státem podle dvoustranných dohod či ujednání platných ke dni vstupu této směrnice v platnost. V takovém případě použije členský stát, který dotčeného státního příslušníka třetí země převzal, odstavec 1.

4. Ze solidárních, humanitárních nebo jiných důvodů mohou členské státy kdykoliv rozhodnout o udělení autonomního povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu státnímu příslušníku třetí země, který neoprávněně pobývá na jejich území. V tomto případě se rozhodnutí o navrácení nevydává. Bylo-li již rozhodnutí o navrácení vydáno, zruší se nebo pozastaví na dobu platnosti povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu.

5. Je-li státní příslušník třetí země, který pobývá na území členského státu neoprávněně, účastníkem probíhajícího řízení o obnovení povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu, zváží tento členský stát, zda neupustí od vydání rozhodnutí o navrácení, a to až do ukončení probíhajícího řízení, aniž je dotčen odstavec 6.

6. Tato směrnice nebrání členským státům v přijetí rozhodnutí o ukončení oprávněného pobytu společně s rozhodnutím o navrácení či rozhodnutím o vyhoštění nebo o zákazu vstupu v rámci jednoho správního nebo soudního rozhodnutí nebo aktu na základě svých vnitrostátních

předpisů, aniž je tím dotčena procesní ochrana poskytovaná podle kapitoly III nebo podle jiných příslušných ustanovení práva Společenství nebo vnitrostátního práva.“

7 Článek 11 směrnice 2008/115, nadepsaný „Zákaz vstupu“, zní následovně:

„1. Rozhodnutí o navrácení jsou spojena se zákazem vstupu,

a) jestliže nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění území nebo

b) jestliže nebyla splněna povinnost návratu.

V ostatních případech mohou být rozhodnutí o navrácení spojena se zákazem vstupu.

2. Délka zákazu vstupu se stanoví po řádném uvážení všech významných okolností jednotlivého případu a v zásadě nepřekročí pět let. Délka pěti let může být překročena, představuje-li dotčený státní příslušník třetí země vážné ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti.

[…]“

Švédské právo

8 Článek 6 a kapitoly 8 Utlänningslag (2005:716) [zákon (2005:716) o cizincích] stanoví:

„Jedná-li se o vyhoštění cizince, který je držitelem platného povolení k pobytu nebo jiné formy povolení, které jej opravňuje k pobytu v jiném členském státě [Evropské unie], na základě článků 2, 3 nebo 6 [této kapitoly], příslušný orgán požádá cizince, aby se v přiměřené lhůtě z vlastní iniciativy vrátil do tohoto jiného členského státu [Unie]. Příslušný orgán může rozhodnout o vyhoštění pouze tehdy, pokud cizí státní příslušník této žádosti nevyhověl.

První odstavec se nepoužije, pokud:

[…]

5. je pravděpodobné, že cizinec takové žádosti nevyhoví.

[…]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

9 Dne 23. března 2022 byl A. L., státní příslušník třetí země, podroben silniční kontrole ve Švédsku. Při této kontrole švédský policejní orgán konstatoval, že A. L. nemá ve Švédsku povolení k pobytu ani pracovní povolení. Mohl však předložit chorvatské povolení k pobytu platné do 25. června 2022 a tvrdil, že pracuje pro chorvatskou agenturu, která pronajala jeho služby švédskému podniku.

10 Téhož dne přijal tento policejní orgán rozhodnutí, kterým nařídil A. L. opustit švédské území. Toto rozhodnutí bylo spojeno se zákazem vstupu do Švédska na dobu tří let. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že uvedený policejní orgán nepožádal A. L., aby se z vlastní iniciativy vrátil do Chorvatska, neboť podle jeho názoru bylo pravděpodobné, že A. L. takové žádosti nevyhoví.

11 A. L. odjel do Záhřebu (Chorvatsko) dne 1. dubna 2022.

12 A. L. podal proti rozhodnutí uvedenému v bodě 10 tohoto usnesení správní odvolání k Úřadu pro přistěhovalectví. Vzhledem k tomu, že posledně uvedený soud toto odvolání zamítl, podal A. L. proti tomuto zamítavému rozhodnutí soudní žalobu k Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (správní soud se sídlem v Göteborgu rozhodující v otázkách přistěhovalectví, Švédsko), jenž je předkládajícím soudem.

13 Tento soud si klade otázku, zda je článek 6 a kapitoly 8 zákona (2005:716) o cizincích, který provádí čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 do švédského právního řádu, slučitelný s touto směrnicí.

14 Je pravda, že čl. 6 a první pododstavec v souladu s čl. 6 odst. 2 této směrnice stanoví, že příslušný vnitrostátní orgán musí umožnit státnímu příslušníkovi třetí země, který má právo pobytu v členském státě, aby odjel do tohoto členského státu z vlastní iniciativy před rozhodnutím o jeho případném navrácení. Uvedený čl. 6 a druhý pododstavec bod 5 však stanoví výjimku, která není stanovena v čl. 6 odst. 2 uvedené směrnice, tedy pokud je pravděpodobné, že tento státní příslušník třetí země do tohoto členského státu neodjede, může být vůči němu vydáno rozhodnutí o navrácení, aniž mu tento orgán předtím umožnil odjet do uvedeného členského státu.

15 Za těchto podmínek se Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (správní soud se sídlem v Göteborgu rozhodující v otázkách přistěhovalectví, Švédsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Jaký je význam čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115? Znamená toto ustanovení, že státní příslušník třetí země musí být požádán, aby neprodleně odjel z členského státu, ve kterém neoprávněně pobývá, do členského státu, ve kterém má platné povolení k pobytu, ledaže je bezodkladný odchod tohoto státního příslušníka třetí země vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti?

2. Poskytuje směrnice 2008/115 nebo jiný předpis unijního práva vodítko ohledně důsledků vyplývajících ze skutečnosti, že vnitrostátní orgán nevydal požadovanou žádost podle čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115? Má skutečnost, že požadovaná žádost nebyla učiněna, za následek, že rozhodnutí o vyhoštění a rozhodnutí o zákazu vstupu jsou neplatná?

3. Pokud čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 takovou žádost a takový důsledek ukládá, je dostatečně jasný a přesný, aby měl přímý účinek?

4. Jsou vnitrostátní právní předpisy, jako je švédské pravidlo obsažené v článku 6 a kapitoly 8 zákona [(2005:716)] o cizincích, které zavádí dodatečné výjimky z případné povinnosti učinit žádost, slučitelné s unijním právem?“

K předběžným otázkám

16 Článek 99 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že pokud lze odpověď na položenou předběžnou otázku jasně vyvodit z judikatury nebo pokud o odpovědi na tuto otázku nelze rozumně pochybovat, může Soudní dvůr kdykoli na návrh soudce zpravodaje a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním.

17 Toto ustanovení je třeba použít i v projednávané věci.

K první a čtvrté otázce

18 Podstatou první a čtvrté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně a v první řadě, je, zda čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že příslušné orgány členského státu jsou povinny umožnit státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na území tohoto členského státu a je držitelem platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, aby do tohoto státu odjel předtím, než vůči němu bude případně přijato rozhodnutí o navrácení, i když tyto orgány považují za pravděpodobné, že tento státní příslušník nevyhoví žádosti, aby do tohoto jiného členského státu odjel.

19 Podle čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 jsou státní příslušníci třetí země, kteří neoprávněně pobývají na území členského státu a jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, povinni neprodleně odejít na území tohoto jiného členského státu. Pokud dotčený státní příslušník třetí země nesplní tento požadavek nebo bezodkladný odchod státního příslušníka třetí země je vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, použije se odstavec 1 tohoto článku 6. Toto posledně uvedené ustanovení stanoví, že členské státy vydají rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území.

20 Z uvedeného čl. 6 odst. 2 tedy vyplývá, že státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na území jednoho členského státu, a přitom má platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu vydané jiným členským státem, by mělo být umožněno odejít do tohoto jiného členského státu, spíše než rovnou vůči němu přijmout rozhodnutí o navrácení, pokud to nevyžaduje veřejný pořádek nebo národní bezpečnost [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. února 2021, M a další (Přemístění do členského státu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 35 a citovaná judikatura].

21 Toto ustanovení nicméně nelze vykládat tak, že stanoví další výjimku z působnosti směrnice 2008/115, která by se uplatnila vedle výjimek stanovených v jejím čl. 2 odst. 2 a umožňovala by členským státům vyloučit neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí z působnosti společných norem a postupů pro navracení, pokud se odmítnou neprodleně vrátit na území členského státu, který jim udělil oprávnění k pobytu [rozsudek ze dne 24. února 2021, M a další (Přemístění do členského státu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 36].

22 Naopak v případě, že se tito státní příslušníci odmítnou neprodleně vrátit na toto území, jsou členské státy, na jejichž území uvedení státní příslušníci neoprávněně pobývají, v zásadě povinny přijmout na základě čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 ve spojení s odstavcem 1 tohoto článku rozhodnutí o navrácení ukládající těmto státním příslušníkům povinnost opustit území Unie [rozsudek ze dne 24. února 2021, M a další (Přemístění do členského státu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 37 a citovaná judikatura].

23 Jak ostatně vyplývá z názvu i z článku 1 směrnice 2008/115, tato směrnice zavádí „společné normy a postupy“, které musí každý členský stát použít při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Z výše uvedeného výrazu, ale i z celkové systematiky této směrnice vyplývá, že se členské státy mohou od těchto norem a postupů odchýlit pouze za podmínek stanovených uvedenou směrnicí, zejména za podmínek uvedených v jejím článku 4 (rozsudek ze dne 28. dubna 2011, El Dridi, C-61/11, EU:C:2011:268, bod 32).

24 Článek 4 ve svém odstavci 3 umožňuje členským státům přijmout nebo zachovat ustanovení, která jsou pro neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí příznivější než ustanovení směrnice 2008/115, pokud jsou slučitelná s touto směrnicí. Tato směrnice nicméně členským státům neumožňuje použít přísnější normy v oblasti, kterou upravuje (rozsudek ze dne 28. dubna 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 33).

25 V tomto ohledu Soudní dvůr rovněž uvedl, že směrnice 2008/115 zavádí přesný postup, který má každý členský stát použít při navracení státních příslušníků třetích zemí neoprávněně pobývajících na jejich území, a stanoví pořadí jednotlivých po sobě jdoucích fází, které tento postup zahrnuje (rozsudek ze dne 28. dubna 2011, El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 34).

26 Ve světle těchto úvah je třeba konstatovat, že výklad čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115, podle kterého by toto ustanovení umožňovalo příslušným orgánům členských států přijmout rozhodnutí o navrácení, je-li „pravděpodobné“, že dotčený státní příslušník třetí země nevyhoví žádosti o bezodkladný odchod na území členského státu, který mu vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, by znamenal zavedení výjimky, která není stanovena v tomto čl. 6 odst. 2, a zbavil by toto ustanovení jeho užitečného účinku.

27 S ohledem na tyto důvody je třeba na první a čtvrtou otázku odpovědět, že čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že příslušné orgány členského státu jsou povinny umožnit státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na území tohoto členského státu a je držitelem platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, aby do tohoto státu odjel předtím, než vůči němu bude případně přijato rozhodnutí o navrácení, i když tyto orgány považují za pravděpodobné, že tento státní příslušník nevyhoví žádosti, aby do tohoto jiného členského státu odjel.

Ke třetí otázce

28 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat na druhém místě, je, zda čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že vyžaduje, aby členské státy umožnily státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území odejít do členského státu, který jim vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči nim případně přijmou rozhodnutí o navrácení, má přímý účinek, a jednotlivci se jej tak mohou dovolávat u vnitrostátních soudů.

29 Z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že ve všech případech, kdy se ustanovení směrnice z hlediska svého obsahu jeví jako bezpodmínečná a dostatečně přesná, jsou jednotlivci oprávněni dovolávat se jich před vnitrostátním soudem vůči dotyčnému členskému státu, a to jak v případě, že stát směrnici včas neprovedl do vnitrostátního práva, tak v případě, že ji provedl nesprávně [rozsudek ze dne 1. srpna 2022, TL (Nepřítomnost tlumočníka a chybějící překlad), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 49, jakož i citovaná judikatura].

30 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že ustanovení unijního práva je bezpodmínečné, jestliže ukládá povinnost, která není vázána na žádnou podmínku, a při jejím plnění ani v jejích účincích není podmíněna žádným aktem ze strany orgánů Unie nebo členských států, a dále že je dostatečně přesné, aby se jej mohl právní subjekt dovolávat a aby jej mohl soud aplikovat, jestliže ukládá povinnost jednoznačným způsobem [rozsudek ze dne 1. srpna 2022, TL (Nepřítomnost tlumočníka a chybějící překlad), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 50, jakož i citovaná judikatura].

31 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že i když směrnice ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení při jejím provádění, ustanovení této směrnice lze považovat za přesné a bezpodmínečné, pokud členským státům jednoznačně ukládá přesnou povinnost dosáhnout výsledku, který není vázán na žádnou podmínku, co se týče použití pravidla v něm obsaženého [rozsudek ze dne 1. srpna 2022, TL (Nepřítomnost tlumočníka a chybějící překlad), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 51, jakož i citovaná judikatura].

32 V projednávaném případě, jak bylo uvedeno v bodě 25 tohoto usnesení, směrnice 2008/115 zavádí přesný postup, který má každý členský stát použít při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, a stanoví pořadí jednotlivých po sobě jdoucích fází, které tento postup zahrnuje.

33 V tomto ohledu ze znění čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 vyplývá, že pouze v případě, že dotčený státní příslušník třetí země nesplní povinnost neprodleně odejít na území členského státu, který mu vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, nebo pokud je bezodkladný odchod tohoto státního příslušníka vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, vydá členský stát, na jehož území tento státní příslušník pobývá neoprávněně, rozhodnutí o navrácení v souladu s odstavcem 1 tohoto článku 6.

34 Je třeba uvést, že povinnost členských států umožnit státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území odejít do členského státu, který jim vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, má bezpodmínečnou povahu, jelikož čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 nepodmiňuje tuto povinnost přijetím unijního aktu, ani neumožňuje členským státům podmínit nebo omezit rozsah uvedené povinnosti.

35 Dále, i když směrnice 2008/115 ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení při přijímání praktických opatření určených k provedení postupu uvedeného v čl. 6 odst. 2 této směrnice, toto ustanovení jim jednoznačně ukládá povinnost umožnit státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území, aby odjeli do členského státu, který jim vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči nim bude přijato rozhodnutí o navrácení.

36 S ohledem na tyto důvody je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že vyžaduje, aby členské státy umožnily státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území odejít do členského státu, který jim vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči nim případně přijmou rozhodnutí o navrácení, má přímý účinek, a jednotlivci se jej mohou dovolávat u vnitrostátních soudů.

Ke druhé otázce

37 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba zkoumat jako poslední, je, zda čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud členský stát v rozporu s tímto ustanovením neumožní státnímu příslušníkovi třetí země, jenž neoprávněně pobývá na jeho území, neprodleně odejít do členského státu, který mu vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči němu vydá rozhodnutí o navrácení, toto rozhodnutí o navrácení a s ním spojený zákaz vstupu jsou neplatné.

38 Na základě zásady přednosti unijního práva má každý vnitrostátní soud, rozhodující v rámci svých pravomocí, v případě, že nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky unijního práva, jakožto orgán členského státu povinnost upustit v rámci sporu, který mu byl předložen, od použití jakéhokoli vnitrostátního ustanovení odporujícího ustanovení unijního práva, jež má přímý účinek, jako je v projednávané věci čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 101 a citovaná judikatura).

39 Z toho vyplývá, že každý vnitrostátní soud rozhodující v rámci svých pravomocí, který nemůže vnitrostátní právní úpravu dotčenou v původním řízení vyložit v souladu s unijním právem, musí ve sporu, jenž mu byl předložen, použití takové úpravy odmítnout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 102).

40 Z tohoto důvodu musí vnitrostátní soud zejména vzít v úvahu, že to případně implikuje povinnost přijmout všechna opatření, která usnadní použití práva Unie v plném rozsahu (rozsudek ze dne 16. prosince 2010, Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe, C-239/09, EU:C:2010:778, bod 53 a citovaná judikatura).

41 Podle zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 SEU jsou totiž členské státy povinny odstranit protiprávní důsledky porušení unijního práva [rozsudek ze dne 25. června 2020, A a další (Větrné elektrárny v Aalter a Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, bod 83]. Z toho vyplývá, že příslušné vnitrostátní orgány, včetně vnitrostátních soudů, k nimž byla podána žaloba proti aktu vnitrostátního práva přijatému v rozporu s čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115, jsou při výkonu svých pravomocí povinny přijmout veškerá opatření nezbytná k nápravě nesplnění povinností vyplývajících z tohoto ustanovení ze strany vnitrostátního orgánu. To může mít podle vnitrostátního práva například za následek neplatnost rozhodnutí o navrácení, tedy i rozhodnutí připojeného k tomuto rozhodnutí, jako je zákaz vstupu podle článku 11 této směrnice.

42 S ohledem na tyto důvody je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 6 odst. 2 směrnice 2008/115 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud členský stát v rozporu s tímto ustanovením neumožní státnímu příslušníkovi třetí země, který neoprávněně pobývá na jeho území, neprodleně odejít do členského státu, který mu vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči němu vydá rozhodnutí o navrácení, jsou příslušné vnitrostátní orgány, včetně vnitrostátních soudů, k nimž byla podána žaloba proti tomuto rozhodnutí o navrácení a s ním spojeného zákazu vstupu, povinny přijmout veškerá nezbytná opatření k nápravě nesplnění povinností ze strany vnitrostátního orgánu, které vyplývají z uvedeného ustanovení.

K nákladům řízení

43 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 6 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   příslušné orgány členského státu jsou povinny umožnit státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na území tohoto členského státu a je držitelem platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, aby do tohoto státu odjel předtím, než vůči němu bude případně přijato rozhodnutí o navrácení, i když tyto orgány považují za pravděpodobné, že tento státní příslušník nevyhoví žádosti, aby do tohoto jiného členského státu odjel.

2) **Článek 6 odst. 2 směrnice 2008/115**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   vyžaduje, aby členské státy umožnily státním příslušníkům třetích zemí neoprávněně pobývajícím na jejich území odejít do členského státu, který jim vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči nim případně přijmou rozhodnutí o navrácení, má přímý účinek, a jednotlivci se jej tak mohou dovolávat u vnitrostátních soudů.

3) **Článek 6 odst. 2 směrnice 2008/115**

   musí být vykládán v tom smyslu, že

   pokud členský stát v rozporu s tímto ustanovením neumožní státnímu příslušníkovi třetí země, který neoprávněně pobývá na jeho území, neprodleně odejít do členského státu, který mu vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu, před tím, než vůči němu vydá rozhodnutí o navrácení, jsou příslušné vnitrostátní orgány, včetně vnitrostátních soudů, k nimž byla podána žaloba proti tomuto rozhodnutí o navrácení a s ním spojeného zákazu vstupu, povinny přijmout veškerá nezbytná opatření k nápravě nesplnění povinností ze strany vnitrostátního orgánu, které vyplývají z uvedeného ustanovení.

Podpisy.